

BIBLIOGRAFIE

- Albertz, R 2003. *Israel in exile. The History and Literature of the Sixth Century B.C.E.* Translated by David Green. Atlanta: Society of Biblical Literature.
- Allen, LC 1983. *Psalms 101-150.* World Biblical Commentary Volume 21. Texas: Word, Incorporated.
- Anderson, AA 1972a. *The Book of Psalms. Volume 1.* Somerset: Oliphants.
- Anderson, AA 1972b. *The Book of Psalms. Volume 2.* Somerset: Oliphants.
- Anderson, BW [1957] 1975. *Understanding the Old Testament.* Third Edition. New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Anderson, DR 2001. *The King-Priest of Psalm 110 in Hebrews.* New York: Peter Lang Publishing.
- Anderson, GW (ed) 1979. *Tradition and interpretation. Essays by Members of the Society for Old Testament Study.* Oxford: Clarendon Press.
- Anderson, GW [et al] 1984. *Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament. Band V. Lieferung 1/2 (Spalte 1-256),* in Botterweck GH, Fabry HJ & Ringgren H (hrsg.) Stuttgart: Kohlhammer.
- Arnold, BT & Beyer, BE 1999. *Encountering the Old Testament.* Michigan: Baker Books.
- Bakhuizen van den Brink, JN 1965. *Handboek der Kerkgeschiedenis. Eerste deel.* Den Haag: Bert Bakker, Daamen N.V.
- Barton, J 1984. *Reading the Old Testament. Method in Biblical Study.* London: Darton Longman and Todd.

- Barton, J 2007. *The Old Testament: Canon, Literature and Theology*. Hampshire: Ashgate Publishing Limited.
- Bateman, HW 1992. Psalm 1 and the New Testament. *Bibliotheca Sacra* 149 (Oct 1992). Dallas: Dallas Theological Seminary, 438-453.
- Batto, BF 1992. *Mythmaking in the Biblical Tradition. Slaying the dragon*. Louisville, Kentucky: Westminster/John Knox Press.
- Becker, J 1980. *Messianic Expectation in the Old Testament*. Translated by David E Green. Edinburgh: T & T Clark.
- Becker, U 2005. *Exegese des Alten Testaments*. Stuttgart: Mohr Siebeck.
- Benjamin, DC & Matthews VH [1991] 1997. *Old Testament Parallels. Laws and Stories from the Ancient Near East*. Revised Second Edition. Mahwah, New Jersey: Paulist Press.
- Bodin, WR 1992. *Linguistics and Biblical Hebrew*. Winona Lake: Eisenbrauns.
- Bogaards, AH 2002. *Toets die Nuwe Beryming aan die Woord alleen*. <http://www.enigstetroos.org/> 21 Februarie 2004.
- Bogaards, AH 2003. *Enkele gedagtes oor Psalm 2, die 2001-omdigting*. <http://www.enigstetroos.org/> 21 Februarie 2004.
- Boshoff, W, Scheffler, E & Spangenberg, I 2000. *Ancient Israelite Literature in Context*. Pretoria: Protea Book House.
- Braulik, GP 2004. *Psalter and Messiah. Towards a Christological understanding of the Psalms in the Old Testament and the Church Fathers*, in DJ Human & CJA Vos (eds), *Psalms and Liturgy*. New York: T&T Clark, 15-40.

- Bratcher, RG & Reyburn WD 1991. *A Translator's Handbook on The Book of Psalms*. New York: United Bible Societies.
- Brinkman, JM 1995. Psalmen I. Een praktische bijbelverklaring, in AS van der Woude, CJ den Heyer & W van der Meer (reds), *Tekst en Toelichting (T&T)*. Kampen: Uitgeverij Kok.
- Brown, WP 1998. A Royal Performance: Critical Notes on Psalm 110:3aγ-b, *Journal of Biblical Literature* 117 (1998). Atlanta: SBL, 93-96.
- Brueggemann, W 1994. *The Psalms, the Life of Faith*. Minneapolis: Fortress Press.
- Brueggemann, W 2002. *David's Truth in Israel's Imagination and Memory*. Second Edition. Minneapolis: Fortress Press.
- Brueggemann, W 2003. *An Introduction to the Old Testament. The Canon and Christian Imagination*. Louisville: Westminster John Knox Press.
- Bullock, CH [2001] 2005. *Encountering the Book of Psalms*. Second Edition. Softcover. Michigan: Baker Academic.
- Burden, JJ 1991. *Skrifuitleg vir Bybelstudente en Gemeente. Psalm 101 – 119*. Kaapstad: NG Kerk Uitgewers.
- Burger, JA 1987. Die Psalms, in JJ Burden & WS Prinsloo (reds), *Tweegesprek met God*. Die literatuur van die Ou Testament. Deel 3, 2de druk. Kaapstad: Tafelberg-Uitgewers, 9-39.
- Clifford, RJ 2002. *Psalms 1-72*, Abingdon Old Testament Commentaries. Nashville: Abingdon Press.
- Clifford, RJ 2003a. *Psalms 73-150*, Abingdon Old Testament Commentaries. Nashville: Abingdon Press.

- Clifford, SJ 2003b. The Roots of Apocalypticism in Near Eastern Myth, in JJ Collins, BJ McGinn en SJ Stein (reds), *The Continuum History of Apocalypticism*. New York: Continuum Publishing Company, 3-29.
- Clines, DJA 1998. *Psalm Research since 1955*. <http://www.shef.ac.uk/bibs/DJACcurre/Postmodern2/Cult.html> 14 Januarie 2009.
- Collins, JJ 2000a. From Prophecy to Apocalypticism: The Expectation of the End, in JJ Collins (red), *The Encyclopedia of Apocalypticism. Volume 1. The Origins of Apocalypticism in Judaism and Christianity*. New York: The Continuum Publishing Company, 129-161.
- Collins, JJ 2000b. *Between Athens and Jerusalem. Jewish Identity in the Hellenistic Diaspora*. Second Edition. Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company.
- Cox, CE 2001. Schaper's Eschatology Meet Kraus's Theology of The Psalms, in RJV Hiebert, CE Cox & PJ Gentry (reds), *The Old Greek Psalter. Studies in Honour of Albert Pietersma*. Sheffield: Sheffield Academic Press, 289-311.
- Craigie, PC [1983] 1984. Psalms 1-50, in GW Barker (ed), *World Biblical Commentary Volume 19*. Second Printing. Texas: Word, Incorporated.
- Craven, T 1992. *The Book of Psalms*. Colegeville, Minnesota: The Liturgical Press.
- Creach, J 1998. *The shape of Book Four of the Psalter and the shape of Second Isaiah*. *Journal for the study of the Old Testament*, 80. Sheffield: Sheffield Academic Press Limited, 63-76.
- Croft, SJL 1987. *The Identity of the individual in the Psalms*. Sheffield: JSOT Press.

- Curtis, AHW 2007. "Our Father...": An inherited title and its presence (or absence) in the Psalms?, in B Becking & E Peels (Eds.), *Oudtestamentische Studiën, Vol. 55*. Leiden: Brill, 45-64.
- Dafni, EG 2009. Psalm 109(110):1-3 in the Septuagint: It's Translation-Critical, Tradition-Historical, and Theological setting, in DJ Human & GJ Steyn (eds.), *Psalms and Hebrews. Studies in Reception*. New York / London: T&T Clark.⁷⁶
- Dahmen, U 2003. *Psalmen- und Psalter- Rezeption im Frühjudentum*. Leiden: Brill.
- D'Assonville, VE 2002. Skrifgesag – Christus – Die Psalmberyming 2001. *Waarheid & Dwaling* 8 (5; 2002), 4-6.
- Davies, P 1989. Jerusalem, in S Bigger (ed.), *Creating the Old Testament. The emergence of the Hebrew Bible*. Oxford: Basil Blackwell Ltd, 169-183.
- Davis, BC 2000. Is Psalm 110 a Messianic Psalm? *Bibliotheca Sacra* 157 (April-June 2000). Dallas: Dallas Theological Seminary, 160-173.
- Day, J 1990. *Psalm*. Sheffield: JSOT Press.
- De Boer, PAH 1991. Selected Studies in Old Testament Exegesis, in C van Duin (ed.), *Oudtestamentixhe Studiën. Deel XXVII*. Leiden: Brill, 1-17.
- De Vaux, R [1961] 1991. *Ancient Israel, its Life and Institutions*. Second Edition. Wiltshire: Redwood Press Limited.
- De Villiers, G 2006. Oor Eksegese en Metodes: Die Reëls van die Spel, in *Old Testament Essay's* 19/3 (2006), 823-830.
- Deissler, A [1964] 2002. *Die Psalmen*. Düsseldorf: Patmos Verlag.

⁷⁶ Publication in print.

- Douglas, JD [1962] 1977. *The New Bible Dictionary*. Leicester: Inter-Varsity Press.
- Eaton, JH 1967. *Psalms. Introduction and Commentary*. London: SCM.
- Eaton, JH [1976] 1986. *Kingship and the Psalms*. Wiltshire: Redwood Burn Ltd.
- Edelman, DV 1991. *King Saul in the historiography of Judah*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Erediensboek vir die Afrikaanse Protestantse Kerk. 2006. Hatfield: Lig in Duisternis Uitgewers.
- Fensham, FC 1981. *Die Brief aan die Hebreërs*. Kaapstad: NG Kerk Uitgewers.
- Finkelstein, I & Silberman, NA 2001. *The Bible Unearthed. Archaeology's New Vision of Ancient Israel and the Origin of Its Sacred Texts*. New York: The Free Press.
- Fossum J 1995. Son of God, in K van der Toorn, B Becking & PW van der Horst (eds.), *Dictionary of Deities and Demons in the Bible*. Leiden: EJ Brill, 1486-1498.
- Garcia Martinez, F 2003. Apocalypticism in the Dead Sea Scrolls, in JJ Collins, BJ McGinn en SJ Stein (eds.), *The Continuum history of Apocalypticism*. New York: Continuum Publishing Company, 89-111.
- Gerstenberger, ES 1988a. *Psalms Part 1. With an Introduction to Cultic Poetry*. The Forms of the Old Testament Literature Volume XIV. R Knierim & GM Tucker (eds.). Michigan: William B. Eerdmans Publishing Company.

- Gerstenberger, ES 1988b. Canon Criticism and the Meaning of *Sitz im Leben*, in DL Petersen, GM Tucker & RR Wilson (eds.), *Canon, Theology and Old Testament Interpretation*. Philadelphia: Fortress Press, 20-31.
- Gerstenberger, ES 1995. The religion and institutions of Ancient Israel, in JJ Mays, DL Petersen en KH Richards (eds.), *Old Testament Interpretation. Past, Present, and Future*. Nashville: Abingdon Press, 261-276.
- Gerstenberger, ES 2001. *Psalms Part 2 and Lamentations*. Grand Rapids: Eerdmans.
- Gillingham, SE 1994. *The Poems and Psalms of the Hebrew Bible*. New York: Oxford University Press.
- Gillingham, SE 2008. Studies of the Psalms: Retrospect and Prospect, *The Expository Times* Vol. 119 No. 5, 209-216.
- Goldingay, J 1981. *Approaches to Old Testament Interpretation*. Leicester: Inter-Varsity Press.
- Goulder, MD 1982: *The Psalms of the Sons of Korah*. Sheffield: JSOT Press.
- Goulder, MP 2005. The social setting of Book II of the *Psalter*, in PW Flint en PD Miller (eds.), in *The Book of Psalms Composition & Reception*. Leiden: Brill NV, 347-367.
- Gorman, MJ 2001. *Elements of Biblical exegesis. A Basic Guide for Students and Ministers*. Philadelphia: Hendrickson Publishers.
- Gottwald, NK 1985. *The Hebrew Bible: A Socio-Literary Introduction*. Philadelphia: Fortress.
- Groenewald, A 2004. Once again methods: Is there a method in the madness?, in *Old Testament Essays* 17/4 (2004), 544-559.

Gunkel, H [1933] 1985. *Einleitung in die Psalmen. Die Gattungen der religiösen Lyrik Israels*. Göttingen: Hubert & Co.

Gunneweg, AHJ 1978. *Understanding the Old Testament*. Londen / Philadelphia: SCM / Westminster.

Haasbroek, D 2001. *Die wonder van Jesus in die Ou Testament*. Pretoria: President Litho.

Haasbroek, D 2003. *Is Jesus in Psalms?* Meyerton: PCN Drukkers.

Handelinge van die Elfde Sinode gehou te Pretoria, Afrikaanse Protestantse Kerk: Elfde Sinode 6 tot 11 September 2004.

Hanson, PD 1992. Messiahs and Messianic Figures in Proto-Apocalypticism, in JH Charlesworth (ed.), *The first Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins. The Messiah – developments in earliest Judaism and Christianity*. Minneapolis: Fortress Press, 67-78

Hayes, JH 1998. The Songs of Israel. Psalms and Lamentations, in MP Graham & SL McKenzie (eds.), *The Hebrew Bible Today. An Introduction to Critical Issues*. Louisville, Kentucky: John Knox Press, 153-167.

Hayes, JH & Holladay, CR [1982] 2007. *Biblical Exegesis. A Beginner's Handbook*. Third Edition. Louisville, London: Westminster John Knox Press.

Helberg, JL 1994. *Skrifuitleg vir Bybelstudent en Gemeente. Die Boek Daniël verklaar deur JL Helberg*. Kaapstad: NG Kerk – Uitgewers.

Hilber, JW 2005. *Cultic Prophecy in the Psalms*. Berlin: Walter de Gruyter.

Hinson, DF [1990] 1997. *History of Israel*. Revised Edition. Cambridge: Cambridge University Press.

- Hoffman, LA 2003. Hallel, Midrash, Canon and Loss: Psalms in Jewish Liturgy, in HW Attridge and ME Fassler (eds.), *Psalms in Community Jewish and Christian Textual, Liturgical, and Artistic Traditions*. Atlanta: Society of Biblical Literature, 33-57.
- Holladay, WL 1993. *The Psalms through three thousand years*. Minneapolis: Fortress Press.
- Horbury, W 1998. *Jewish Messianism and the Cult of Christ*. London: SCM Press.
- Hossfeld, FL & Zenger, E 1993. *Die Psalmen I. Psalm 1-50*. Würzburg: Echter Verlag.
- Howard, DM 1997. *The Structure of Psalms 93-100*. Indiana: Eisenbrauns.
- Huffmon, HB 1995. Shalem, in K van der Toorn, B Becking & PW van der Horst (eds.), *Dictionary of Deities and Demons in the Bible*. Leiden: EJ Brill, 1428-1431.
- Human, DJ 1999. Die literêr-historiese lees van 'n teks, *Skrif en Kerk*, no 20/2 (1999), 354-368.
- Hunter, AG, 1999. *Psalms*. New York: Routledge.
- Janowski, B 2008. *Ein Tempel aus Worten. Zur theologische Architektur des Psalters*. Colloquium Biblicum Lovaniense, 5-7 Augustus 2008. Leuven. http://www.theo.kuleuven.be/page/cetr-collbibl_2008/ 14 Januarie 2009.
- Jagersma, H 1979. *Israël in het oudtestamentische tijdvak*. Kampen: JH Kok.

- Jenni, E & Westermann C [1971] 1975. *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament. Band 1. 2. durchgesehene Auflage.* München: Chr. Kaiser Verlag.
- Johnson, AR 1955. *Sacral Kingship in Ancient Israel.* Cardiff: Cardiff University of Wales Press.
- Jonker, LC 2004. Revisiting the Psalm Headings: Second Temple Levitical Propaganda? In DJ Human & CJA Vos (eds.). *Psalms and Liturgy.* New York: T&T, 102-122.
- Jonker, LC 2007. *The Exile as Sabbath Rest: The Chronicler's Interpretation of the Exile.* Voordrag gelewer tydens die 50ste herdenking van die Ou-Testamentiese Werksgemeenskap van Suid-Afrika te Pretoria, 22-24 Augustus 2007.
- Jordaan, GJC & Nel, P 2009. From Priest-King to King-Priest. Psalms 110 and the basic structure of Hebrews, The Reception of Psalms in Hebrews, in DJ Human & GJ Steyn (eds.), *Psalms and Hebrews Studies in Reception.* New York / London: T&T Clark.⁷⁷
- Juel, D 1988. *Messianic Exegesis. Christological Interpretation of the Old Testament in Early Christianity.* Philadelphia: Fortress Press.
- Kaiser, WC Jr. 1995. *The Messiah in the Old Testament.* Michigan: Zondervan Publishing House.
- Keel, O [1972] 1977. *Der Welt der altorientalischen Bildsymbolik und das Alte Testament. Am Beispiel der Psalmen.* Benziger: Neukirchener Verlag.
- Kim, JB & Human, DJ 2008. Nagid: A re-examination in the light of the royal ideology in the ancient near east, in AG van Aarde (ed.), *HTS Teologiese Studies / Theological Studies* 64, 1475-1437.

⁷⁷ Publication in print.

- Klausner, J 1956. *The Messianic Idea in Israel from its Beginning to the Completion of the Mishnah*. Great Britain: Bradford and Dickens.
- Knohl, I 2000. *The Messiah before Jesus. The Suffering Servant of the Dead Sea Scrolls*. Los Angeles, California: University California Press.
- Koch, K 2005. Königspsalmen und ihr ritueller Hintergrund; Erwägungen zu Ps 89:20-38 und Ps 20 und ihren vorstufen, in PW Flint en PD Miller (eds.), *The Book of Psalms Composition & Reception*. Leiden: Brill, 9-52.
- Kohlbrugge, HF 1995. *Een Commentaar op Psalm 45*. Utrecht: B.V. Uitgeverij De Banier.
- Kraus, HJ 1951. *Die Königsherrschaft Gottes im Alten Testament*. Tübingen: Mohr.
- Kraus, HJ 1960. *Psalmen Band XV/2*. Biblischer Kommentar Altes Testament. Wageningen: Veenman & Zonen N.V.
- Kraus HJ 1988. *Psalms 1-59. A Commentary*. Translated by HC Oswald. Minneapolis: Augsburg Publishing House.
- Lemche NP 1988. *Ancient Israel. A New History of Israelite Society*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Le Roux, JH 2004. Augustine, Gadamer and the Psalms (Or: The Psalms as the answer to a Question), in DJ Human & CJA Vos (eds.), *Psalms and Liturgy*. New York: T&T, 123-130.
- Lipiński E 1995. Shemesh, in K van der Toorn, B Becking & PW van der Horst (eds.), *Dictionary of Deities and Demons in the Bible*. Leiden: EJ Brill, 1445-1452.

Longman III, T 1988. *How to read the Psalms*. England: Inter-Varsity Press.

Lust, J 1985. *Messianism and the Septuagint*. VTS 36, 174-191.

Marttila, M 2006. *Collective Reinterpretation in the Psalms*. Tübingen: Mohr Siebeck.

Mays, JL 1994. *Psalms. Interpretation. A Bible Commentary for Teaching and Preaching*. Louisville: John Knox Press.

McCann, JC 1993a. *The Shape and Shaping of the Psalter*. Sheffield: JSOT Press.

McCann, JC 1993b. *A Theological Introduction to the Book of Psalms. The Psalms as Torah*. Nashville: Abingdon Press.

McNutt, P 1999. *Reconstructing the Society of Ancient Israel*. Louisville: Westminster John Knox Press.

Melugin, RF 1988. Canon and Exegetical Method, in DL Petersen, GM Tucker & RR Wilson (eds), *Canon, Theology and Old Testament Interpretation*. Philadelphia: Fortress Press, 48-61.

Menn, EM 2003. Sweet singer of Israel: David and the Psalms in Early Judaism, in HW Attridge and ME Fassler (eds.), *Psalms in community Jewish and Christian Textual, Liturgical, and Artistic Traditions*. Atlanta: Society of Biblical Literature, 61-74.

Mettinger, TND 1976. *King and Messiah. The Civil and Sacral Legitimation of the Israelite Kings*. Lund: Wallin & Dalholm.

Miller, PD 1986. *Interpreting the Psalms*. Philadelphia: Fortress Press.

- Miller, PD 2003. *The Psalter as a book of Theology*, in HW Attridge and ME Fassler (eds.), *Psalms in community Jewish and Christian Textual, Liturgical, and Artistic Traditions*. Atlanta: Society of Biblical Literature, 87-98.
- Millard, M 1994. *Die Komposition des Psalters. Ein formgeschichtlicher Ansatz*. Tübingen: JCB Mohr (Paul Siebeck).
- Mitchell, DC 1997. *The Message of the Psalter. An Eschatological Programme in the Book of Psalms*. England: Sheffield Academic Press.
- Mowinckel, S 1962. *The Psalms in Israel's Worship*. Wiltshire: The Cromwell Press Ltd.
- Murphy, RE 2000. *The gift of the Psalms*. Massachusetts: Hendrickson Publishers.
- Murphy, FJ 2002. *Early Judaism The Exile to the Time of Jesus*. Massachusetts: Hendrickson Publishers, Inc.
- Nasuti, HP 2005. The interpretive significance of sequence and selection in die Book of Psalms, in PW Flint en PD Miller (eds.), in *The Book of Psalms Composition & Reception*. Leiden: Brill NV, 311-339.
- Oegema, GS 1991. *De messiaanse verwachtingen ten tijde van Jezus, een inleiding in die messiaanse verwachtingen en bewegingen gedurende de hellenistisch-romeinse tijd*. België: Ten Have/Baarn.
- Ollenburger, BC 1987. *Zion the city of the Great King. A Theological Symbol of the Jerusalem Cult*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Otto, E 2004. The Judean Legitimation of Royal Rulers in its Ancient Near Eastern Contexts, in DJ Human & CJA Vos (eds.), *Psalms and Liturgy*. New York: T&T Clark, 131-139.

- Otto, E 2009, *Hermeneutics of Biblical Theology, History of Religion and the Theological substance of two Testaments. The Reception of Psalms in Hebrews*, in DJ Human & GJ Steyn (eds.), *Psalms and Hebrews. Studies in Reception*. New York / London: T&T Clark.⁷⁸
- Peels, HGL 2007. Met of zonder kapitaal? Psalm 110 aan beide zijden van de kloof, in GC den Hertog & C van der Kooi (eds.), *De Spanning tussen bijbelwetenschap en geloofsleer*. Kampen: Kok/Pharos, 139-159.
- Pleins, JD 1993. *The Psalms, Songs of Tragedy, Hope and Justice*. New York: Orbis Books.
- Preuss, HD 1984. *Das Alte Testament in christlicher Predigt*. Stuttgart: Kohlhammer.
- Priest, J 1992. A note on the messianic banquet, in JH Charlesworth (ed.), *The first Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins. The Messiah – developments in earliest Judaism and Christianity*. Minneapolis: Fortress Press, 222-238.
- Prinsloo, WS 1988. Psalm 110, in CW Burger, BA Müller & DJ Smit (reds.), *Woordteen die lig II/4. Riglyne vir prediking oor die Psalms*. Kaapstad: NG Kerk Uitgewers, 174-181.
- Prinsloo, WS [1987] 1996. Die boek Jesaja, in JJ Burden & WS Prinsloo (reds.), *Tweegesprek met God, Die literatuur van die Ou Testament. Deel 3*, 2de druk. Kaapstad: Tafelberg, 83 – 114.
- Redditt, PL 1999. *Daniël*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Rendtorff, R 2005. David in the Psalms, in PW Flint and PD Miller (reds.), *The Book of Psalms Composition & Reception*. Leiden: Brill NV, 53-64.

⁷⁸ Publication in print.

- Ridderbos, J 1958. *De Psalmen*, in GH Aalders, WH Gispen and J Ridderbos, *Commentaar op het Oude Testament*. Kampen: Kok.
- Roberts, JJM 1992. The Old Testament's Contribution to Messianic Expectations, in JH Charlesworth (eds.), *The first Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins. The Messiah – developments in earliest Judaism and Christianity*. Minneapolis: Fortress Press, 39-51.
- Roberts, JJM 2005. Mowinckel's enthronement festival: A Review, in PW Flint en PD Miller (eds.), *The Book of Psalms Composition & Reception*. Leiden: Brill NV, 97-115.
- Rösel, C 1999. *Die messianische Redaktion des Psalters. Studien zur Entstehung und Theologie der Sammlung Psalm 2-39*. Stuttgart: Calwer Verlag.
- Rosenberg, J 1986. *King and Kin. Political Allegory in the Hebrew Bible*. Indianapolis: Indiana University Press.
- Sabourin, LSJ 1974. *The Psalms. Their Origin and Meaning*. New York: Alba House.
- Sakelys, Afrikaanse Protestantse Kerk: Elfde Sinode 6 tot 11 September 2004.
- Saur, M 2004. *Die Königpsalmen. Studien zur Entstehung und Theologie*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Schaefer, K 2001. *Berit Olam. Studies in Hebrew Narrative & Poetry*, in DW Cottor, JT Walsh & C Franke (eds.), *Psalms*. Collegville: Liturgical Press.
- Schimanowski, G 1985. *Weisheit und Messias*. Tübingen: Mohr Siebeck.

- Schmidt, HH 1991. *Alttestamentliche Voraussetzungen neutestamentlicher Christologie. Altes Testament und christlicher Glaube. Jahrbuch für Biblische Theologie, Band 6.* Neukirchen: Neukirchener Verlag.
- Schneider, D 1995. *Das Buch der Psalmen. 1 Teil. Psalm 1 bis 50.* Zürich: Brockhaus Verlag Wuppertal.
- Schuman, NA 1988: *Messians en Menseljk.* Kampen: JH Kok.
- Seitz, C 2007. *Jerusalem and its Gods. A Review of Ancient Astral Worship and 'Jerusalem'.* http://www.jerusalemquarterly.org/pdfs/32_seits.pdf 27 Februarie 2009.
- Seybold, K 1986. *Die Psalmen. Eine Einführung.* Stuttgart: W. Kohlhammer
- Seybold, K 1996. *Handbuch zum Alten Testament I/15. Die Psalmen.* Tübingen: JCB Mohr (Paul Siebeck).
- Seybold, K 2003. *Poetik der Psalmen.* Stuttgart: W Kohlhammer.
- Soggin, JA 1993. *An Introduction to the History of Israel and Judah.* Translated by J Bowden. London: SCM Press.
- Stander, H 2003. *Hoe om die Bybel beter te verstaan.* Vanderbijlpark: Carpe Diem.
- Stec, DM 2004: *The Aramaic Bible Vol 16. The Targum of Psalms. Translated, with a Critical Introduction, Apparatus, and Notes.* New York: T&T Clark.
- Stuhlmüller CP, 2002. *The Spirituality of the Psalms.* Minnesota: Liturgical Press.

- Talmon, S 1992. The Concepts of Messiah and Messianism in early Judaism, in JH Charlesworth (ed.), *The first Princeton Symposium on Judaism and Christian Origins. The Messiah – developments in earliest Judaism and Christianity*. Minneapolis: Fortress Press, 79-115.
- Tanner, BL 2001. *The Book of Psalms through the lens of intertextuality*. New York: Peter Lang.
- Terrien, S 2003. *The Psalms. Strophic Structure and Theological Commentary*. Michigan: Wm. B. Eerdmans.
- Tomes, R 1989. The Psalms, in S Bigger (ed.), *Creating the Old Testament. The emergence of the Hebrew Bible*. Oxford: Basil Blackwell, 251-267.
- Tournay, RJ 1991. *Seeing and Hearing God with the Psalms. The Prophetic Liturgy of the Second Temple in Jerusalem*. Translated by JE Crowley. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Tower, M 1989. The Authority and Use of the Hebrew Bible, a Christian Perspective, in S Bigger (ed.), *Creating the Old Testament. The emergence of the Hebrew Bible*. Oxford: Basil Blackwell, 37-42.
- Treves, M 1988. *The dates of the Psalms. History and poetry in ancient Israel*. Pisa: Giardini Editori E Stampatori.
- Tromp, N 2000. *Belichting van het Bijbelboek. Psalmen 1-50*. 's-Hertogenbosch: Wöhrmann Print Service.
- Usue, EO 2007. Theological-Mythological Viewpoints on Divine Sonship in Genesis 6 and Psalm 2, in DJ Human (ed.), *Psalms and Mythology*. London / New York: T & T Clark , 77-90.
- Vanderkam, JC 1994. *The Dead Sea Scrolls Today*. Michigan: Wm. B. Eerdmans Publishing Co.

- Vanderkam, JC 2003. Messianism and Apocalypticism, in JJ Collins, BJ McGinn en SJ Stein (eds.), *The Continuum History of Apocalypticism*. New York: Continuum, 112-138.
- Van der Ploeg, JPM 1974. *Psalmen Deel II*. Roermond: JJ Romen & Zonen Uitgevers.
- Van Eck, E 2008. Een teks – meerdere betekenis: Hoe lees ons die Bybel?, in AG van Aarde (ed.), *HTS Teologiese Studies / Theological Studies 64*, 1155-1185.
- Van Gemeren, WA (eds) 1997. *New International Dictionary of Old Testament Theology & Exegesis. Volume 2*. Michigan: Zondervan Publishing House.
- Van Groningen, G 1990. *Messianic Revelation in the Old Testament*. Michigan: Baker Book House.
- Van Rooy, H 2009. The versification of the Psalms and the interpretation of the Psalms in Hebrewes, in DJ Human & GJ Steyn (eds.), *Psalms and Hebrews. Studies in Reception*. New York / London: T&T Clark.⁷⁹
- Van Uchelen, NA [1977] 1986. *De Prediking van het Oude Testament. Psalmen deel II*. Tweede aangevulde druk. Nijkerk: GF Callenbach.
- Van Zyl, AH 1976. *Die Ou Testament net een boek*. Pretoria: NG Kerkboekhandel.
- Van Zyl, AH 1987. *Hy wat sou kom: Messiaanse prediking in die Ou Testament*. Kaapstad: NG Kerk-Uitgewers.
- Vos, CJA 2005. *Theopoetry of the Psalms*. Pretoria: Protea Book House.
- Volsoo, W 1986. *Méér as net 'n storie*. Pretoria: NG Kerkboekhandel.

⁷⁹ Publication in print.

- Vosloo, W. & Van Rensburg, FJ 1993. *Die Bybel in Praktyk*. Vereeniging: CUM.
- Vosloo, W. & Van Rensburg, FJ 1999. *Die Bybellennium eenvolumekommentaar: Die Bybel uitgelê vir eietydse toepassing*. Vereeniging: CUM.
- Waschke, EJ 2001. *Der Gesalbte. Studien zur alttestamentlichen Theologie*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Weber, B 2003. *Werkbuch Psalmen II. Die Psalmen 73 bis 150*. Stuttgart: W Kohlhammer.
- Westermann, C 1967. *Der Psalter*. Stuttgart: Calwer Verlag.
- Westermann, C [1978] 1985. *Theologie des Alten Testaments in Grundzügen*. Zweite Auflage. *Gründrisse Zum Alten Testament. Band 6*. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht.
- Whedbee, JW 1988. On Divine and Human Bonds: The Tragedy of the House of David in, GM Tucker & RR Wilson (eds), *Canon, Theology and Old Testament Interpretation*. Philadelphia: Fortress Press, 147-165.
- White, REO 1984. *A Christian Handbook to the Psalms*. Michigan: Wm. B. Eerdmans.
- Wilson, GH 2002. *Psalms Volume 1. The NIV Application Commentary*. Michigan: Zondervan.
- Wilson, GH 2005. King, Messiah, and the reign of God: Revisiting the royal psalms and the shape of the *Psalter*, in PW Flint en PD Miller (eds.), in *The Book of Psalms. Composition & Reception*. Leiden: Brill NV, 391-406.
- Zeitlin, IM [1984] 1991. *Ancient Judaism*. Cornwall: TJ Press Ltd.

Zenger, E 1996. Komposition und Theologie des 5. Psalmenbuchs 107-145.
Biblische Notizen 82.

Zenger, E 2008. *Psalmenexegese und Psalterexegese. Ein Forschungsskizze.*
Colloquium Biblicum Lovaniense. 5-7 Augustus 2008. Leuven. [http://www.
Theo.kuleuven.be/page/centr_collbibl_2008/](http://www.Theo.kuleuven.be/page/centr_collbibl_2008/) 15 Januarie 2009.

Zimmerli, W [1978] 1987. *Old Testament Theology in Outline.* Edinburgh: John
Knox Press.

ADDENDUM A

מִשַׁח BINNE DIE KONTEKS VAN DIE HEBREEUSE KANON

As **selfstandige naamwoord** word מִשַׁח soos volg as enkelvoud of meervoud in die Hebreuse Kanon gebruik as *gesalfde*, *gesalfdes* of *salf*.

Levitikus 4:3

אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם והקריב על חטאתו אשר חטא פר
בן־בקר תמים ליהוה לחטאת:

...as die gesalfde priester sondig, sodat die volk daardeur skuldig word, moet hy vir die sonde wat hy gedoen het, 'n jong bul sonder gebrek aan Jahwe as sondoffer bring;

Levitikus 4:5

ולקח הכהן המשיח מדם הפר והביא אתו אל־אהל מועד:

Dan moet die gesalfde priester van die bloed van die bul neem en dit na die tent van samekoms bring,

Levitikus 4:16

והביא הכהן המשיח מדם הפר אל־אהל מועד:

Dan moet die gesalfde priester van die bloed van die bul in die tent van samekoms bring,

Numeri 3:3

אלה שמות בני אהרן הכהנים המשחים אשר־מלא ידם לכהן:

Dit is die name van die seuns van Aäron, die gesalfde priesters, wat hy aangestel het om die priesteramp te bedien.

1 Samuel 2:10

משיחו יהוה יחתו מריבו עלו בשמים ירעם יהוה ידן אפסי־ארץ ויתק־עו למלכו וירם קח

Die wat met Jahwe twis, word verpletter; oor hulle donder Hy in die hemel; Jahwe oordeel die eindes van die aarde, en Hy gee sterkte aan sy koning en verhef die horing van sy gesalfde.

1 Samuel 2:35

והקימתי לי כהן כהן נאמן כאשר בלבכי ובנפשי יעשה ובניתי לו בית נאמן והתהלך לפני־משיחי כל־הימים

En Ek sal vir My 'n getroue priester verwek wat sal handel soos dit in my harte n in my siel is en Ek sal vir hom 'n bestendige huis bou, sodat hy al die dae voor my aangesig van my gesalfde kan wandel.

1 Samuel 12:3

הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את־שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי ואת־מי עשקתי
את־מי רצותי ומיד־מי לקחתי כפר ואעלים עיני בו ואשיב לכם:

Hier is ek; getuig teen my voor die Her een voor sy gesalfde: wie se bees ek geneem hete n wie se esel ek geneem hete n wie ek verdruk of hard behandel het; en uit wie se hande k omkoopgeld aangeneem het om my oë daarmee toet e maak – dan sal ek dit aan julle teruggee.

1 Samuel 12:5

ויאמר אליהם עד יהוה בכם ועד משיחו היום הזה כי לא מצאתם בידי מאומה ויאמר עד:

Daarop sê hy vir hulle: Jahwe is getuie teen julle, en getuie is sy gesalfde vandag, dat julle niks in my hand gevind het nie. En hulle roep: Hy is getuie.

1 Samuel 16:6

ויהי בכואם וירא את־אליאב ויאמר אך נגד יהוה משיחו:

Toe hulle inkome n hy Eliab sien, dink hy: Gewis, hier staan die gesalfde van Jahwe!

1 Samuel 24:7

ויאמר לאנשיו חלילה לי מיהוה אם־אעשה את־הדבר הזה לארני למשיח יהוה לשלח ידי בו כי־משיח יהוה הוא:

...en hy het aan sy manne gesê: Mag Jahwe my bewaar dat ek so iets aan my heer, die gesalfde van Jahwe, sou doen om my hand teen hom uit te steek; want hy is die gesalfde van Jahwe.

1 Samuel 24:11

הנה היום הזה ראו עיניך את אשר־נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך ואמר לא־אשלח ידי באדני
כי־משיח יהוה הוא:

Kyk, vandag sien u eie oë dat Jahwe u vandag in die spelonk in my hand gegee het; en hulle het gesê ek moet u doodmaak, maar ek het u verskoon en gesê: Ek sal my hand nie uitsteek teen my heer nie, want hy is die gesalfde van Jahwe.

1 Samuel 26: 9

ויאמר דוד אל־אבישי אל־תשחיתוהו כי מי שלח ידו במשיח יהוה ונקח:

Maar Dawid sê vir Abisai: Bring hom nie om nie, want wie slaan sy hand aan die gesalfde van Jahwe en bly ongestraf?

1 Samuel 26:11

חלילה לי מיהוה משלח ידי במשיח יהוה ועתה קח־נא את־החנית אשר מראשתו ואת־צפחת המים ונלכה לנו:

Mag Jahwe my bewaar dat ek my hand aan die gesalfde van Jahwe sou slaan! Maar neem nou tog die spies wat aan sy koppenent is, en die waterkruik, en laat ons weggaan.

1 Samuel 26:16

לא־שוב הדבר הזה אשר עשית חי־יהוה כי בני־מות אתם אשר לא־שמרתם על־ארניכם על־משיח יהוה ועתה ראה
אי־חנית המלך ואת־צפחת המים אשר מראשתו:

Hierdie ding is nie goed wat jy gedoen het nie! So waar as Jahwe leef, voorwaar, julle verdien die dood, omdat julle nie wag gehou het oor julle heer, oor die gesalfde van Jahwe nie. En kyk nou, waar is die spies van die koning en die waterkruik wa taan sy koppenent was!

1 Samuel 26:23

ויהוה ישיב לאיש את־צדקתו ואת־אמנתו אשר נתן יהוה היום ביד ולא אביתי לשלח ידי במשיח יהוה:

Jahwe tog vergeld aan elkeen sy regverdigheid ens y getrouheid – Jahwe het u vandag in my hand gegee, maar ek wou nie my hand teen die gesalfde van Jahwe uitsteek nie.

2 Samuel 1:14

ויאמר אליו דוד איך לא יראת לשלח ירך לשחת את־משיח יהוה:

En Dawid sê vir hom: Hoe? Jy was nie bevrees om jou hand uit te stee kom die gesalfde van Jahwe dood te maak nie?

2 Samuel 1:16

ויאמר אליו דוד דמיך על־ראשך כי פיך ענה בך לאמר אנכי מתתי את־משיח יהוה:

En Dawid het vir hom gesê: Jou bloed i sop jou hoof, want jou mond getuig teen jou, omdat jy sê: ek het die gesalfde van Jahwe gedood.

2 Samuel 19:21

ויען אבשי בן־צרויה ויאמר התחת זאת לא יזמת שמעי כי קלל את־משיח יהוה:

Toe het Abisai, die seun van Seruja, geantwoord en gesê: Moet Simeï nie hieroor gedood word, omdat hy die gesalfde van Jahwe gevloek het nie?

2 Samuel 22:51

מגדיל ישועות מלכו ועשה־חסד למשיחו לרוד ולרעו ער־עולם:

Hy is dit wat die verlossing van sy koning groot maak en goedertierenheid bewys aans y gesalfde, aan Dawid en aan sy nageslag tot in ewigheid.

2 Samuel 23:1

ואלה דברי דוד האחרנים נאם דוד בן־ישי ונאם הגבר הקם על משיח אלהי יעקב ונעים זמרות ישראל:

En dit is die laaste woorde van Dawid: Dawid spreek, die seun van Isai, en die man wat hoog geplaas was, spreek, die gesalfde van die God van Jakob en die lieflike in die sange van Israel.

1 Kronieke 9:30

ומן־בני הכהנים רקחי המרקחת לבשמים:

En van die seuns van die priesters was daar mengers van salf uit speserye.

1 Kronieke 16:22

אל־תגעו במשיחי ובנביאי אל־תרעו:

Raak my gesalfdes nie aan en doen my profete geen kwaad nie.

2 Kronieke 6:42

יהוה אלהים אל־תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך:

Here, God, wys u gesalfde nie af nie; dink aan die gunsbewyse aan u kneg Dawid!

Psalm 2:2

יתיצבו מלכי־ארץ ורוזנים נוסדו־יחד עליהוה ועל־משיחו:

Die konings van die aarde staan gereed, en die vorste hou saam raad teen Jahwe en sy gesalfde en sê:

Psalm 18:50

מגדל ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד־עולם:

Hy wat die verlossinge van sy koning groot maak en goedertierenheid bewys aan sy gesalfde, aan Dawid en aan sy nageslag tot in ewigheid.

Psalm 20:6

אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם יהוה אלהינו נזכיר:

Nou weet ek dat Jahwe sy gesalfde verlos; hy sal hom verhoor uit sy heilige hemel met magtige dae van verlossing van sy regterhand.

Psalm 28:8

יהוה עזלמו ומעוז ישועות משיחו הוא:

Jahwe is 'n sterkte vir hulle, en Hy is 'n vesting van verlossing vir sy gesalfde.

Psalm 84:9

מוגנו ראה אלהים והבט פני משיחך:

... o God, ons skild, kyk en aanskou die aangesig van u gesalfde.

Psalm 89:38

ואתה זנחת ותמאס התעברת עם משיחך:

Maar U het self verstoot en verag, U het toornig geword teen u gesalfde.

Psalm 89:51

אשר חרפו אויביך יהוה אשר חרפו עקבות משיחך:

...waarmee u vyande, o Here, smaad, waarmee hulle die voetstappe van u gesalfde smaad.

Psalm 105:15

אל־תגעו במשיחי ובנביאי אל־תרעו:

Raak my gesalfdes nie aan en doen my profete geen kwaad nie.

Psalm 132:10

בעבור דוד עבדך אל־תשׁב פני משיחך:

Wys u gesalfde nie af nie, ter wille van Dawid, u kneg.

Psalm 132:17

שׁם אצמיח קרן לדוד ערכתי נר למשיחי:

Daar sal Ek vir Dawid 'n horing laat uitspruit; Ek het vir my gesalfde 'n lamp toeberei.

Prediker 10:1

זכובי מות יבא־ישׁ יביע שמן רוקח יקר מחכמה מכבוד סכלות מעט:

Dooie vlieë laat die salf van die apteker stink en bederwe; 'n bietjie dwaasheid weeg swaarder as wysheid, as eer.

Hooglied 1:3

לריח שמניך טובים שמן תורק שמך עלי־כן עלמות אהבוך:

U salf is aangenaam van geur, u naam is soos salf wat uitgegiet is; daarom het die jonkvroue u lief.

Hooglied 4:10

מה־יפו דרך אחתי כלה מה־טבו דרך מיין וריח שמניך מכל־בשמים:

Hoe skoon is u liefde, my susterbruid, hoeveel beter is u liefde as wyn en die geur van u salf as al die speserye!

Jesaja 45:1

כה־אמר יהוה למשיחו לכורש אשר־החזקתי בימינו לדד־לפניו גוים ומתני מלכים אפתח לפניו דלתים ושערים
לא יסגרו:

So sê Jahwe aan sy gesalfde, aan Kores, wie se regterhand Ek gevat het om nasies voor hom neer te werp, terwyl Ek die lendene van konings losgord; om voor hom deure oop te maak, en poorte sal nie gesluit bly nie;

Jesaja 57:9

ותשרי למלך בשמן ותרכיך ותשלחי צריך עדי־מרחק ותשפילי עדי־שואל:

En jy het na die koning getrek met olie en jou salf baie gemaak; en jy het jou boodskappers gestuur na ver plekke, ja, diep na die doderyk toe.

Klaagliedere 4:20

רוח אפינו משיח יהוה נלכד בשחיתותם אשר אמרנו בצלל נחיה בגוים:

Resj. Die asem van ons neus, die gesalfde van Jahwe, is in hulle kuile gevang, hy onder wie se skaduwee ons gedink het om te lewe onder die nasies.

Daniël 9:25

ותדע ותשכל מן־מצא דבר להשיב ולבנות ירושלים עדי־משיח נגיד שבעים שבעה ושבעים ששים ושנים תשוב ונבנתה רחוב וחרוץ ובצוק העתים:

Nou moet jy weet en verstaan; van die uitgang van die woord af om Jerusalem te herstel en op te bou tot op 'n gesalfde, 'n vors, is sewe sewetalle; en twee en sestig sewetalle lank sal dit herstel en opgebou word, met pleine en slote, maar in tye van benoudheid.

Daniël 9:26

ואחרי השבעים ששים ושנים יכרת משיח ואין לו והעיר והקדש ישחית עם נגיד הבא וקצו בשטף ועד קץ מלחמה נחרצת שממות:

En na die twee en sestig sewetalle sal 'n gesalfde uitgeroei word, maar sonder iets vir hom; en die volk van 'n vors wat sal kom, sal die stad en die heiligdom verwoes, maar sy einde sal met 'n oorstroming wees, en tot die einde toe sal dit oorlog wees, vasbeslote verwoesting.

Habakuk 3:13

יצאת לישע עמך לישע את־משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עדי־צואר סלה:

U trek uit tot redding van u volk, tot redding van u gesalfde. U verbrysel die kop van die huis van die goddelose en ontbloot die fondament tot by die nek.

Sagaria 4:14

ויאמר אלה שני בני־היצהר העמדים על־אדון כל־הארץ:

En hy sê: Dit is die twee gesalfdes wat by Jahwe van die ganze aarde staan.

As werkwoord word מִשַׁח soos volg gebruik as *salf*, *gesalf* of *salwing*:

Genesis 31:13

אנכי האל בית־אל אשר משחת שם מצבה אשר נדרת לי שם נדר עתה קום צא מן־הארץ הזאת ושוב אל־ארץ מולדתך:

Ek is die God van Bet-el waar jy die gedenksteen gesalf het, waar jy aan My 'n gelofte gedoen het. Maak jou dan nou klaar, trek weg uit hierdie land en gaan terug na jou geboorteland.

Eksodus 28:41

והלבשת אתם את־אהרן אחיך ואת־בניו אתו ומשחת אתם ומלאת את־ידיכם וקדשת אתם וכהנו לי:

En trek dit jou broer Aäron en sy seuns saam met hom aan. En salf hulle en stel hulle aan en heilig hulle, sodat hulle vir My die priesteramp kan bedien.

Eksodus 29:7

ולקחת את־שמן המשחה ויצקת על־ראשו ומשחת אתו:

Neem dan die salfolie en giet dit op sy hoof en salf hom.

Eksodus 29:29

ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלאככם את־ידיכם:

En die heilige klere van Aäron moet vir sy seuns ná hom wees, om hulle daarin te salf en as priesters aan te stel.

Eksodus 29:36

וּפְרַחַת תַּעֲשֶׂה לַיּוֹם עַל־הַכִּפְרִים וְחַטָּאת עַל־הַמִּזְבֵּחַ בַּכַּפֹּרֶךְ עֲלֶיךָ וּמִשַּׁחַת אֹתוֹ לְקֹדֶשׁ:

Jy moet ook daagliks 'n sondofferbul tot versoening berei en die altaar onsondig deur daarvoor versoening te doen; en jy moet dit self om dit te heilig.

Eksodus 30:26

וּמִשַּׁחַת בּוֹ אֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת אֶרֶץ הָעֵדוּת:

Daarmee moet jy dan die tent van samekoms self en die ark van die Getuienis

Eksodus 30:30

וְאֶת־אֹהֶרֶן וְאֶת־בָּנָיו תַּמְשַׁח וְקִדַּשְׁתָּ אֹתָם לְכַהֵן לִי:

Jy moet ook Aäron en sy seuns self en hulle heilig om vir My die priesteramp te bedien.

Eksodus 40:9

וּלְקַחְתָּ אֶת־שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמִשַּׁחְתָּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־אֲשֵׁר־בּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְהָיָה קֹדֶשׁ:

Dan moet jy die salfolie neem, en jy moet die tabernakel self en alles wat daarin is, en dit heilig met alles wat daarby behoort; en dit sal heilig wees.

Eksodus 40:10

וּמִשַּׁחְתָּ אֶת־מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כֵּלָיו וְקִדַּשְׁתָּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים:

Jy moet ook die brandofferaltaar self met al sy gereedskap, en jy moet die altaar heilig, en die altaar sal hoogheilig wees.

Eksodus 40:11

וּמִשַּׁחְתָּ אֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כַּנּוֹ וְקִדַּשְׁתָּ אֹתוֹ:

Self dan die waskom en sy voetstuk, en heilig dit.

Eksodus 40:13

והלבשת את־אהרן את בגדי הקדש ומשחת אתו וקדשת אתו וכהן לי:

Trek Aäron dan die heilige klere aan; en salf hom en heilig hom, dat hy vir My die priesteramp kan bedien.

Eksodus 40:15

ומשחת אתם כאשר משחת את־אביהם וכהנו לי והיתה להם משחתם לכהנת עולם לדרתם:

Salf hulle dan, soos jy hulle vader gesalf het, dat hulle vir My die priesteramp kan bedien. En hul salwing moet vir hulle 'n ewige priesterskap in hulle geslagte wees.

Levitikus 6:20

זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליהוה ביום המשח אתו עשירת האפה סלת מנחה תמיד מחציתה בבקר ומחציתה

בערב:

Dit is die offer van Aäron en sy seuns wat hulle aan Jahwe moet bring op die dag as hy gesalf word; die tiende van 'n efa fynmeel as voortdurende spysoffer; die helfte daarvan in die oggend en die helfte daarvan in die aand.

Levitikus 6:22

והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חקי־עולם ליהוה כליל תקטר:

Ook moet die priester wat uit sy seuns in sy plek gesalf word, dit berei, as 'n ewige insetting. Dit moet geheel en al vir Jahwe aan die brand gesteek word.

Levitikus 7:36

אשר צוה יהוה לתת להם ביום משחו אתם מאת בני ישראל חקת עולם לדרתם:

...wat Jahwe beveel het om hulle te gee van die kant van die kinders van Israel, op die dag toe Hy hulle gesalf het. Dit is 'n ewige insetting vir hulle geslagte.

Levitikus 8:10

ויקח מלשה את־שמן המשחה וימשח את־המשכן ואת־כל־אשר־בו ויקדש אתם:

Toe het Moses die salfolie geneem en die tabernakel en alles wat daarin was gesalf en dit geheilig.

Levitikus 8:11

ויז ממנו על־המזבח שבע פעמים וימשח את־המזבח ואת־כל־כליו ואת־הכיר ואת־כנו לקדשם:

En hy het daarvan sewe maal op die altaar gesprinkel en die altaar gesalf en al sy gereedskap, met die waskom en sy voetstuk, om dit te heilig.

Levitikus 8:12

ויצק משמן המשחה על ראש אהרן וימשח אתו לקדשו:

Daarna het hy van die salfolie op die hoof van Aäron gegiet en hom gesalf om hom te heilig.

Levitikus 16:32

וכפר הכהן אשר־ימשח אתו ואשר ימלא את־ידו לכהן תחת אביו ולבש את־בגדי הכהן בגדי הקדש:

En die priester wat gesalf en aangestel sal word om in die plek van sy vader die priesteramp te bedien, moet die versoening doen; en hy moet die linneklere, die heilige klere, aantrek.

Numeri 7:1

ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום המשח אתו ויקריבו הנשאים את־קרבנם לפני המזבח:

En op die dag toe Moses die tabernakel klaar opgerig en dit gesalf en geheilig het met al sy gereedskap, en die altaar met al sy gereedskap, en hy dit gesalf en geheilig het...

Numeri 7:10

ויקריבו הנשאים את חנכת המזבח ביום המשח אתו ויקריבו הנשאים את־קרבנם לפני המזבח:

En die owerstes het die inwydingsgawe van die altaar gebring op die dag toe dit gesalf is, en die owerstes het hulle offer voor die altaar gebring.

Numeri 7:84

זאת חנכת המזבח ביום המזבח אתו מאת משיאי ישראל קצרת כסף שתיים עשרה מזרק־כסף שנים עשר כפות זהב שתיים
 עשרה:

Dit was die inwydingsgawe van die altaar van die kant van Israel se owerstes op die dag toe dit gesalf is: twaalf silwerskottels, twaalf silwerkomme, twaalf goue rookpanne...

Numeri 7:88

וכל בקר זבח השלמים עשרים וארבעה פרים אילם ששים עתדים ששים כבשים בני־שנה ששים זאת חנכת המזבח אחרי
 המזבח אתו:

En al die beeste vir die dankoffer was vier en twintig bulle; die ramme sestig, die bokramme sestig, die jaaroud lammers sestig. Dit is die inwydingsgawe van die altaar nadat dit gesalf is.

Numeri 35:25

והצילו העדה את־הרצח מיד גאל הרם והשיבו אתו העדה אל־עיר מקלטו אשר־נס שמה וישב בה עד־מות הכהן הגדל
 אשר־מזח אתו בשמן הקדש:

En die vergadering moet hom wat 'n doodslag begaan het, red uit die hand van die bloedwreker, en die vergadering moet hom laat teruggaan na sy vrystad waarheen hy gevlug het; en hy moet daarin bly tot die dood van die hoëpriester wat met die heilige olie gesalf is.

Deuteronomium 28:40

זיתים יהיו לך בכל־גבולך ושמן לא תסוך כי ישל זיתך:

Olyfbome sal jy hê in jou hele grondgebied, maar jy sal jou nie met olie salf nie; want jou olywe sal afval.

Rigters 9:8

הלוך הלכו העצים למזח עליהם מלך ויאמרו לזית מלוכה עלינו:

Eendag het die bome gegaan om 'n koning oor hulle te salf en aan die olyfboom gesê: Wees koning oor ons!

Rigters 9:15

ויאמר האמר אל־העצים אם באמת אתם משחים אתי למלך עליכם באו חסו בצלי ואם־אין תצא אש מן־האמר ותאכל

את־ארוזי הלבנון:

En die steekdoring het vir die bome gesê: As julle in waarheid my as koning oor julle salf, kom dan, skuil in my skaduwee; maar so nie, laat daar dan vuur uitgaan uit die steekdoring en die seders van die Líbanon verteer.

Rut 3:3

ורחצת וסבת ושמת שמלתך עליך וירדתי הגרן אל־תודעי לאיש עד בלתו לאכל ולשתות:

Was jou dan en salf jou en trek jou klere aan, en gaan af na die vloer toe; laat jou deur die man nie herken totdat hy klaar geëet en gedrink het nie.

1 Samuel 9:16

אל־תתן את־אמתך לפני בת־בליעל כי־מרב שיחי וכעסי דברתי עדיהנה:

Môre sulke tyd sal Ek 'n man uit die land Benjamin na jou stuur wat jy moet salf as 'n vors oor my volk Israel; en hy sal my volk verlos uit die hand van die Filistyne. Want Ek het my volk aangesien, omdat sy geroep na My gekom het.

1 Samuel 10:1

ויקח שמואל את־פך השמן ויצק על־ראשו וישקהו ויאמר הלוא כי־משחך יהוה על־נחלתו לנגיד:

En Samuel het die kruik met olie geneem en dit op sy hoof uitgegiet en hom gesoen en gesê: Het Jahwe jou nie gesalf as vors oor sy erfdeel nie?

1 Samuel 15:1

ויאמר שמואל אל־שאול אתי שלח יהוה למשחך למלך על־עמו על־ישראל ועתה שמע לקול דברי יהוה:

Toe sê Samuel vir Saul: Jahwe het my gestuur om jou as koning te salf oor sy volk, oor Israel; luister dan nou na die stem van die woorde van Jahwe.

1 Samuel 15:17

ויאמר שמואל הלווא אסיקטן אתה בעיניך ראש שבטי ישראל אתה וימשחך יהוה למלך עלי-ישראל:

En Samuel sê: Is jy, hoewel jy klein was in jou eie oë, nie tog die hoof van die stamme van Israel nie? En dit Here, het jou as koning oor Israel gesalf.

1 Samuel 16:3

וקראת לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר-תעשה ומשחת לי את אשר-אמר אליך:

Nooi Isai dan na die offermaaltyd en Ek sal jou bekend maak wat jy moet doen. Jy moet die een vir My salf wat Ek jou sal noem.

1 Samuel 16:12

וישלח ויביאהו והוא אדמוני עסיפה עינים וטוב ראי ויאמר יהוה קום משתחו כזזה הוא:

Daarop het hy gestuur en hom laat kom; en hy was rooierig, met mooi oë en 'n mooi voorkoms. En Jahwe sê: Staan op, salf hom, want dit is hy.

1 Samuel 16:13

ויקח שמואל את-קרן השמן וימשח אתו בקרב אחיו ותצלח רוח-יהוה אל-דוד מהיום ההוא ומעלה ויקם שמואל וילך

הרמתה:

Samuel neem toe die horing met olie en salf hom te midde van sy broers en die Gees van Jahwe het van dié dag af en verder oor Dawid vaardig geword. En Samuel het klaargemaak en na Rama gegaan.

2 Samuel 1:21

הרי בגלבע אל-טל ואל-מטר עליכם ושדי תרומת כי שם נגעל מגן גבורים מגן שאול בלי משיח בשמן:

Berge van Giloa, mag op julle geen dou en geen reën en geen velde van offergawes wees nie! Want daar is die skild van die helde weggegooi, die skild van Saul, sonder dat dit met olie gesalf is.

2 Samuel 2:4

ויבאו אנשי יהודה וימשחו־שם את־דוד למלך על־בית יהודה ויגדו לדוד לאמר אנשי יב־יש גלעד אשר קברו את־שאול:

Daarna het die manne van Juda gekom en Dawid daar as koning oor die huis van Juda gesalf. Toe hulle aan Dawid meedeel en sê: Dit is die manne van Jabes in Gilead wat Saul begrawe het...

2 Samuel 2:7

ועתה תחזקנה ידיכם והיו לבני־חיל כי־מת ארניכם שאול וגם־אתי משחו בית־יהודה למלך עליהם:

En nou, laat julle hande sterk wees, en wees wakker manne; want julle heer Saul is dood. Daarby het die huis van Juda my ook as koning oor hulle gesalf.

2 Samuel 3:39

ואנכי היום רך ומשוּח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני ישלם יהוה לעשה הרעה ברעתו:

Maar ek is vandag swak, alhoewel ek as koning gesalf is, terwyl hierdie manne, die seuns van Seruja, harder is as ek. Mag Jahwe die kwaaddoener vergelde na sy boodsheid!

2 Samuel 5:3

ויבאו כל־זקני ישראל אליה־מלך חברונה ויכרת להם המלך דוד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את־דוד למלך

על־ישראל:

Al die oudstes van Israel het na die koning in Hebron gekom en koning Dawid het met hulle 'n verbond in Hebrond gesluit voor die aangesig van Jahwe en hulle het Dawid as koning oor Israel gesalf.

2 Samuel 5:17

וישמעו פלשתים כי־משחו את־דוד למלך על־ישראל ויעלו כל־פלשתים לבקש את־דוד וישמע דוד וירד אליה־מצודה:

Toe die Filistyne hoor dat Dawid as koning oor Israel gesalf was, het al die Filistyne opgetrek om Dawid te soek, maar Dawid het dit gehoor en afgetrek na die bergvesting.

2 Samuel 12:7

ויאמר נתן אל־דוד אתה האיש כה־אמר יהוה אלהי ישראל אנכי משחתוך למלך על־ישראל ואנכי הצלתוך מיד שאול:

Toe sê Natan vir Dawid: U is die man! So sê Jahwe, die God van Israel: Ek het jou as koning gesalf oor Israel, en Ek het jou gered uit die hand van Saul.

2 Samuel 14:2

וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי־נא ולבשי־נא בגדי־אבל ואל־תסוכי שמן והיית כאשה

זה ימים רבים מתאבלת על־מת:

... en Joab het na Tekóa gestuur en daarvandaan 'n skrandere vrou laat haal en aan haar gesê: Stel jou tog aan soos een wat treur, en trek rouklere aan; en salf jou nie met olie nie, maar hou jou soos 'n vrou wat al baie dae rou oor 'n dode.

2 Samuel 19:10

ואבשלום אשר משחנו עלינו מת במלחמה ועתה למה אתם מחרשים להשיב את־המלך:

En Absalom wat ons oor onself gesalf het, het in die geveg gesneewel; waarom is julle dan nou nalatig om die koning terug te bring?

1 Konings 1:34

וימשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא למלך על־ישראל ותקעתם בשופר ואמרתם יחי המלך שלמה:

...en laat Sadok, die priester, en Natan, die profeet, hom daar as koning oor Israel salf, en julle moet op die ramshoring blaas en sê: Mag koning Salomo lewe!

1 Konings 1:39

ויקח צדוק הכהן את־קרן השמן מן־האהל וימשח את־שלמה ויתקעו בשופר ויאמרו כלהעם יחי המלך שלמה:

En die priester Sadok het die horing met olie uit die tent geneem en Salomo gesalf en hulle het op die ramshoring geblaas en die hele volk het gesê: Mag koning Salomo lewe!

1 Konings 1:45

וימשחו אתו צדוק הכהן ונתן הנביא למלך בגחון ויעלו משם שמחים ותהם הקריה הוא הקול אשר שמעתם:

En Sadok, die priester, en Natan, die profeet, het hom in Gihon as koning gesalf, en daarvandaan het hulle met blydschap opgetrek, sodat die stad opgewonde geraak het; dit is die geluid wat julle gehoor het.

1 Konings 5:1

וישלח חירם מלך־צור את־עבדיו אל־שלמה כי שמע כי אתו משחו למלך תחת אביו כי אהב היה חירם לדוד

כל־הימים:

En Hiram, die koning van Tirus, het sy dienaars na Salomo gestuur, omdat hy gehoor het dat hulle hom in sy vader se plek as koning gesalf het, want Hiram was altyd 'n vriend van Dawid.

1 Konings 19:15

ויאמר יהוה אליו לך שוב לדרכך מדברה דמשק ובאת ומשחת את־חזאל למלך על־ארם:

Maar Jahwe sê vir hom: Gaan terug op jou pad na die woestyn van Damaskus, en gaan heen en salf Hásael as koning oor Aram.

1 Konings 19:16

ואת יהוא בן־נמשי תמשח למלך על־ישראל ואת־אלישע בן־שפט מאבל מחולה תמשח לנביא תחתך:

En Jehu, die seun van Nimsi, moet jy salf as koning oor Israel; en Elísa, die seun van Safat, uit Abel-Mehóla, moet jy salf as profeet in jou plek.

2 Konings 9:3

ולקחת פך־השמן ויצקת על־ראשו ואמרת כה־אמר יהוה משחתך למלך אל־ישראל ופתחת הדלת ונסתה ולא תחכה:

...neem dan die kruik met olie en giet dit op sy hoof uit en sê: So spreek Jahwe: Ek salf jou tot koning oor Israel. Maak dan die deur oop en vlug en vertoef nie.

2 Konings 9:6

ויקם ויבא הביתה ויצק השמן אל־ראשו ויאמר לו כה־אמר יהוה אלהי ישראל משחתוך למלך אל־ישראל:

En hy het opgestaan en in die huis ingegaan. Toe giet hy die olie op sy hoof uit en sê vir hom: So spreek Jahwe, die God van Israel: Ek salf jou as koning oor die volk van Jahwe, oor Israel.

2 Konings 9:12

ויאמרו שקר הגר־נא לנו ויאמר כזאת וכזאת אמר אלי לאמר כה אמר יהוה משחתוך למלך אל־ישראל:

Maar hulle sê: Dis leuens! Vertel ons tog. En hy antwoord: So en so het hy met my gespreek en gesê: So spreek Jahwe: Ek salf jou as koning oor Israel.

2 Konings 11:12

ויצא את־בן־המלך ויתן עליו את־הגור ואת־העדות וימלכו אתו וימשחוהו ויכריכף ויאמרו יחי המלך:

Daarna het hy die seun van die koning uitgebring en aan hom die kroon en die Getuienis oorgegee; en hulle het hom koning gemaak en hom gesalf en met die hande geklap en gesê: Mag die koning lewe!

2 Konings 23:30

וירכבהו עבדיו מת ממגדו ויבאהו ירושלים ויקברוהו בקברתו ויקח עם־הארץ את־יהואחז בן־יאשיהו וימשחו אתו וימליכו אתו תחת אביו:

En sy dienaars het hom dood vervoer van Megiddo af en hom in Jerusalem gebring en hom in sy graf begrawe; en die volk van die land het Joahas, die seun van Josia, geneem en hom gesalf en hom in die plek van sy vader koning gemaak.

1 Kronieke 11:3

ויבאו כל־זקני ישראל אל־המלך חברונה ויכרת להם דויד ברית בחברון לפני יהוה וימשחו את־דויד למלך על־ישראל כדבר יהוה ביד־שמואל:

So het dan al die oudstes van Israel na die koning in Hebron gekom en Dawid het met hulle 'n verbond gesluit in Hebrond voor die aangesig van Jahwe en hulle het Dawid as koning oor Israel gesalf volgens die woord van Jahwe deur die diens van Samuel.

1 Kronieke 14:8

וישמעו פלשתים כי־נמשח דויד למלך על־כל־ישׂראל ויעלו כל־פלשתים לבקש את־דויד וישמע דויד ויצא לפניהם:

Toe die Filistyne hoor dat Dawid as koning oor die hele Israel gesalf was, het al die Filistyne opgetrek om Dawid te soek. Toe Dawid dit hoor, het hy teen hulle uitgetrek.

1 Kronieke 29:22

ויאכלו וישתו יהוה ביום ההוא בשמהה גדולה וימליכו שנית לשלמה בן־דויד
 וימשחו ליהוה לנגיד ולצדוק לכהן:

En hulle het die dag geëet en gedrink voor die aangesig van Jahwe met groot blydskap en Salomo, die seun van Dawid, vir die tweede maal koning gemaak en as vors gesalf vir Jahwe en Sadok as priester gesalf.

2 Kronieke 22:7

ומאלהים היתה תבוסת אחזיהו לבוא אל־יורם ובכאו יצא עם־יהורם אל־יהוא בן־נמשי אשר משחו יהוה להכרית
 את־בית אחאב:

Maar die ondergang van Ahasia was van God, dat hy na Joram moes kom; en toe hy daar aankom, het hy saam met Joram uitgetrek teen Jehu, die seun van Nimsi, wat Jahwe gesalf het om die huis van Agab uit te roei.

2 Kronieke 23:11

ויציאו את־בן־המלך ויתנו עליו את־הגזר ואת־העדות וימליכו אתו וימשחוהו יהוידע ובניו ויאמרו יחי המלך:

Daarna het hulle die seun van die koning uitgebring en aan hom die kroon van die Getuienis oorgegee; en hulle het hom koning gemaak en Jodaja en sy seuns het hom gesalf en gesê: Mag die koning lewe!

2 Kronieke 28:15

ויקמו האנשים אשר־נקבו בשמות ויחזיקו בשביה וכל־מערמיהם הלבישו מן־השלל וילבשום וינעלום ויאכלום וישקום
 ויסכום וינהלום בחמרים לכל־כושל ויביאום ירחו עיר־התמרים אצל אחיהם וישבו שמרן:

En die manne wat met hulle naam aangewys was, het opgestaan en die gevangenes ondersteun en al die naaktes onder hulle uit die buit klere aangetrek; en hulle het aan hulle klere en skoene gegee en hulle laat eet en drink en hulle gesalf en almal wat moeg was, op esels vervoer en na Jerigo, die palmstad, by hul broers gebring; daarna het hulle na Samaria teruggegaan.

Psalm 2:6

ואני נסכתי מלכי על־ציון הר־קדשִׁי:

Ek self het tog my koning oor Sion, my heilige berg, gesalf.

Psalm 45:8

אהבת צדק ותשנא רשע על־כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבר־יך:

U het geregtigheid lief en haat goddeloosheid, daarom het, o koning, u God, u gesalf met vreugde-olie bo u metgeselle.

Psalm 89:20-21

או דברת־בחוֹזן לחסיד־יך ותאמר שׁוֹיִתִּי עֹד על־גְבוּר הַרִימוֹתַי בַּחֹזֶר מֵעַם: מִצֹּאתַי דוֹד עֲבָדַי בְּשֶׁמֶן קִדְשִׁי מִשַּׁחֲתִי:

Ek het Dawid, my kneg, gevind en met my heilige olie hom gesalf.

Psalm 92:10-11

וּתְבַטְט עֵינַי בְּשׁוֹרֵי בִקְמִים עָלַי מִרְעִים תִּשְׁמַעֲנָה אָזְנִי: וְתָרַם כְּרָאִים קִרְנֵי בִלְתֵּי בְּשֶׁמֶן רֵעֵן:

Maar U verhoog my horing soos van 'n buffel; ek is met vars olie gesalf.

Jesaja 21:5

עֲרֵךְ הַשְּׁלֶחֶן צַפָּה הַצַּפִּית אֲכֹל שְׂתֵה קוֹמוּ הַשָּׁרִים מִשַּׁחוּ מִגֶּן:

Hulle maak die tafel gereed, hulle sprei die tapyt, hulle eet, drink. Staan op, o vorste, salf die skild!

Jesaja 61:1

רוח אדני יהוה עלי יען משח יהוה אתי לבשר עניים שלחני לחבש לנשבריי לב לקרא לשבויים דרוור ולאסורים פקחיקוה:

Die Gees van Jahwe Here is op my, omdat Jahwe my gesalf het om 'n blye boodskap te bring aan die ootmoediges; hy het my gestuur om te verbind die gebrokene van hart, om vir die gevangenes 'n vrylating uit te roep en vir die geboeides opening van gevangenis.

Esegiël 16:9

וארחצך במים ואשטף דמיך מעליך ואסכך בשמן:

Daarop het ek jou met water gewas en jou bloed van jou afgespoel en jou met olie gesalf.

Daniël 9:24

שבעים שבעים נחתך על־עמך ועל־עיר קדשך לכלא הפשע ולחתם חטאות ולכפר עון ולהביא צדק עלמים ולחתם חזון ונביא ולמשח קדש קדשים:

Sewentig sewetalle is oor jou volk en jou heilige stad bepaal, om die goddeloosheid te voleindig en om die maat van die sondes vol te maak en om die ongeregtheid te versoen en om ewige geregtigheid aan te bring en om gesig en profeet te beseël en om wat hoogheilig is, te salf.

Daniël 10:3

לחם חמדות לא אכלתי ובשר ויין לא־בא אל־פי וסוך לא־סכתי עד־מלאת שלשת שבעים ימים:

Smaaklike kos het ek nie geëet en vleis en wyn het nie in my mond gekom nie; en ek het my glad nie gesalf nie, totdat drie volle weke om was.

Amos 6:6

השתים במזרקי יין וראשית שמנים ימשחו ולא נחלו על־שבר יוסף:

Wat uit offerkomme wyn drink en hulle met die beste soorte olie salf, maar hulle nie oor die verbreking van Josef bekommer nie.

Miga 6:15

אתה תזרע ולא תקצור אתה תדרך־זית ולא־תסוך שמן ותירוש ולא תשתה־יין:

Jy sal saai, maar nie maai nie; jy sal olywe uittrap, maar jou nie met olie salf nie, en mos maak, maar geen wyn drink nie.